

pagina 2

- Demonstratie van erosiebeperkende machines in Landen
- Ploegloze bietenteelt beperkt erosie

pagina 3

- Gingelom, Sint-Truiden, Nieuwerkerken, Geetbets, Herk-de-Stad en de Watering van Sint-Truiden kennen geen grenzen in de erosiebestrijding

pagina 4

- Organische stof: om over na te denken

Werk maken van

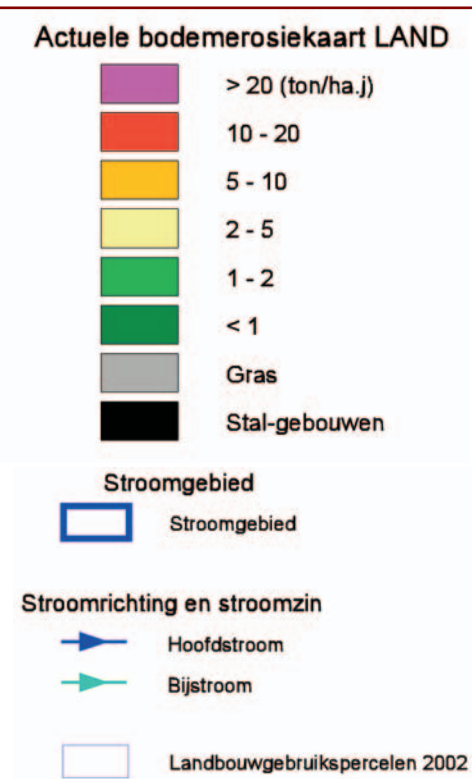
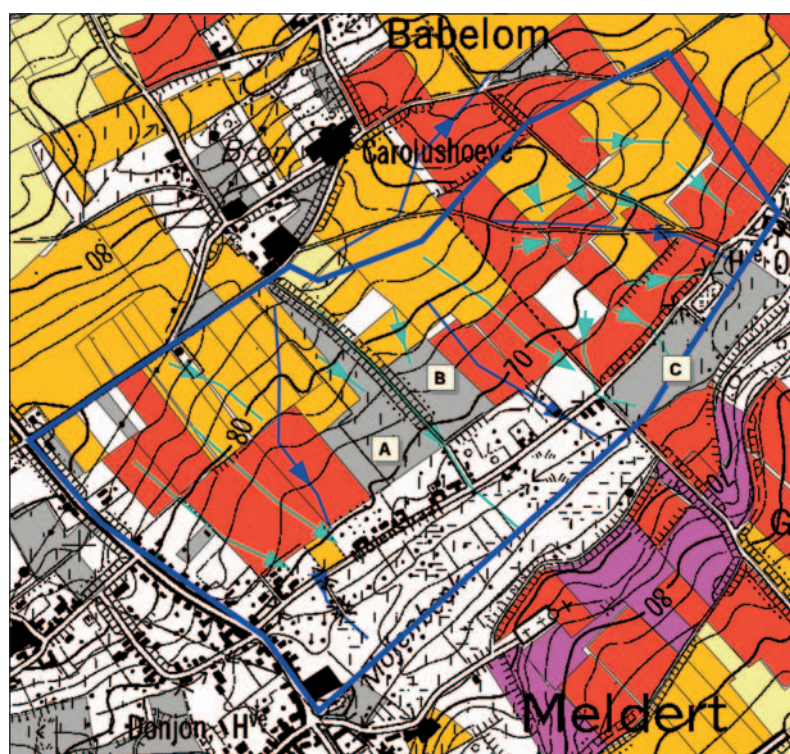
Erosie- bestrijding

Gras beschermt inwoners van Meldert

Gezond boerenverstand zegt: "waar gras staat, zal erosie geen kans krijgen". En wanneer we de gemeenten doorkruisen, dan moeten we de boeren volmondig bijtreden. De bodem bedekt houden met gras is - zo blijkt in de praktijk - een gouden zaak voor erosiebestrijding. We kunnen natuurlijk moeilijk alle akkers met erosieproblemen zomaar onder gras leggen. En dat is ook helemaal niet de bedoeling. Wat we echter wel kunnen doen, is eens kijken waar we strategisch gelegen graslanden het best behouden om in de toekomst geen extra erosieproblemen te veroorzaken. IGO Leuven heeft de zoektocht naar dergelijke strategische graslanden in een aantal gemeenten binnen het arrondissement Leuven afgerond. We kijken even mee naar het resultaat - en de weg er naar toe - in Meldert, een deelgemeente van Hoegaarden.

Een aantal tuinen en woningen in de Molenbeekvallei in Meldert krijgt elk jaar opnieuw met water- en modderoverlast te maken. Ook de Molenstraat blijft niet gevrijwaard: riolerings verstoppingen en de modderplassen die zich op het wegdek vormen, zijn gevaarlijk voor het verkeer. Duiken we nog wat verder de vallei in, dan merken we dat ook de Molenbeek zelf heel wat modder te slikken krijgt.

IGO Leuven, het gemeentebestuur en de lokale landbou-

Het is duidelijk dat het behoud van bepaalde graslanden een hoop bijkomende ellende kan voorkomen. Belangrijk genoeg dus om bij de opmaak van een erosiebestrijdingsplan de strategisch gelegen graslanden extra in de verf te zetten. Eénduidige theoretische richtlijnen meegeven voor de aanduiding van deze graslanden is vrij moeilijk. Een gerichte terreinstudie blijft noodzakelijk om een duidelijk zicht te krijgen op de situatie. En de situatie op het terrein kan natuurlijk veranderen, wat soms een actualisatie noodzakelijk maakt. Eens aangeduid, volgt de vraag naar behoud. Een vraag die we richten naar de landbouwers. Een positief antwoord van de landbouwers zal een stuk ingegeven worden door hun 'gezond boerenverstand', maar het lijkt wenselijk om een extra financiële steun in te bouwen. Wat dit laatste betreft: de Vlaamse overheid werkt er aan.

Inlichtingen :
Ronald Grobben, IGO Leuven,
Aarschotsesteenweg 212,
3010 Leuven, tel. 016-29 85 53,
e-mail: ronald.grobben@igo-leuven.be

Zicht op strategisch grasland A vanop de kop van de holle weg.

Demonstratie van erosiebeperkende machines in Landen

Op 9 september 2004 organiseerden de provincie Vlaams-Brabant en de partners van het Interregproject Erosiebestrijding een demonstratiedag. Ruim 200 landbouwers woonden de demonstratie bij en konden er een 20-tal erosiebeperkende machines aan het werk zien.

Twee jaar geleden startte de provincie Vlaams-Brabant het project Duurzame Landbouw. De meest uiteenlopende aspecten van duurzame landbouw werden intussen op het bedrijf van landbouwer Christian Dirick toegepast en geëvalueerd, gaande van regenwateropvang en fytoakken tot bembereiding en de aanleg van grasstroken. Ook erosiebestrijding vormde reeds van bij de aanvang een belangrijk aandachtspunt.

Daarnaast startte in juli 2003 het Interregproject Erosiebestrijding met als doel erosiebeperkende maatregelen in de praktijk uit te testen en te demonstreren. Bij dit grensoverschrijdende project zijn vier

Vlaamse en drie Nederlandse partners betrokken: de provincies Vlaams-Brabant en Limburg, de afdeling Land van AMINAL, de Boerenbond, de Nederlandse provincie Limburg, het Waterschap Roer en Overmaas en de Limburgse Land- en Tuinbouwbond.

Demonstratie en communicatie staan zowel in het project Duurzame Landbouw als in het Interregproject Erosiebestrijding centraal. Om de synergie tussen beide projecten te stimuleren, organiseerden de projectverantwoordelijken samen met de landbouwers Christian Dirick en Camille Robijns een demonstratienamiddag rond erosiebeperkende machines.

Onbekend maakt onbemind
Het toepassen van niet-kerende bodembewerking of no-till is voor de landbouwers niet vanzelfsprekend. Hoewel die praktijk heel wat voordelen biedt (o.m. erosiebestrijding, behoud of verbeteren van de bodemstructuur, tijdswinst, lager brandstofverbruik...), is deze alternatieve vorm van bodembewerking weinig bekend. Nochtans is het essentieel dat de landbouwer met voldoende kennis van zaken aan de slag gaat. In Vlaanderen worden niet-kerende bodembewerking en no-till totnogtoe in zeer beperkte mate toegepast. Het is belangrijk dat de kennis van de landbouwers die reeds vertrouwd zijn met deze technieken, wordt doorgegeven aan al

Niet-ploegen blijkt zeer effectief

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat niet-kerende bodembewerking en no-till effectieve maatregelen zijn waarmee erosie op het perceel zelf kan worden tegengegaan. Bij niet-kerende bodembewerking blijven de gewasresten (van de tussenteelt of van de laatste oogst) zoveel mogelijk bewaard op het bodemoppervlak. De gewasresten beschermen de bodem tegen de regeninslag en zorgen ervoor dat het water minder gemakkelijk afstroomt, zodat meer water in de bodem kan dringen en minder bodemdeeltjes afspoelen. Daarnaast verhoogt het niet-kerende werken ook het organische stofgehalte van de top laag, waardoor de stabiliteit van de bodemstructuur verhoogt en bodemdeeltjes minder gemakkelijk losgemaakt worden door het afstromende water.

wie geïnteresseerd is. De demonstratiedag in Landen vormde dan ook een goede gelegenheid om informatie uit te wisselen en erosiebeperkende machines aan het werk te zien. Een 20-tal machines werden kritisch doorgelicht en in de praktijk gedemonstreerd.

De juiste machine op de juiste plaats

Een landbouwer die niet-kerende bodembewerking wenst toe te passen, heeft daarom niet noodzakelijk te investeren

in speciale landbouwmachines. Ook werktuigen die doorgaans reeds aanwezig zijn op een landbouwbedrijf, zoals een rotoreg, cultivator, diepwoeler of pennenfrees, kan hij gebruiken voor niet-kerende bodembewerking. Dit in tegenstelling tot no-till, waarbij het gebruik van een directinzaaiafzetmachine onvermijdelijk is. Kenmerkend voor niet-kerende bodembewerking is dat de grond opgelicht en gebroken wordt, zonder dat de bouwvoor gekeerd wordt. Naargelang de

Inlichtingen :

Provincie Vlaams-Brabant, Willy Vandenberg, Dienst land- en tuinbouw, tel. 016-26 72 97, e-mail: wvdbergh@vl-brabant.be en Interregproject Erosiebestrijding, e-mail: info@erosiebestrijding.info, website: www.erosiebestrijding.info

Ploegloze bietenteelt beperkt erosie

Ploegloos suikerbieten telen is een geschikte maatregel om bodemerosie te beperken, maar de overgang naar een ploegloos systeem verloopt meestal niet zonder problemen. We hadden daarover een gesprek met Jean-Pierre Vandergeten, onderdirecteur en projectleider bij de vzw Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet (KBIVB).

In de zandleem- en leemstreek nemen suikerbieten een belangrijke oppervlakte akkerland in. Ze worden vaak gezaaid na een graangewas. Indien geen groenbedekker ingezaaid wordt, blijft de bodem na de oogst van het graangewas onbedekt en duurt het nog tot begin juni vooraleer de bladeren van de bieten de hele bodem bedekken. Als de bodem in de winter en de lente niet be-

dekt is, kunnen aanhoudende regenbuien verslemping van de bodem en erosie veroorzaken.

Directe zaai

Sinds de jaren '80 bestudeert het KBIVB, in samenwerking met andere instellingen, de voor- en nadelen van niet-kerende bodembewerking na de oogst, gevolgd door het zaaien van een groenbedekker en de directe inzaai van bieten in de

groenbedekker de daaropvolgende lente. De onderzoeksresultaten tonen aan dat die techniek het mogelijk maakt de bodem in de winter en in het voorjaar te beschermen, de uitspoeling van nitraten te beperken, de onkruidzaadvoorraad in de bouwlaag enigszins te verminderen en, last but not least, de kosten te drukken.

"In het begin was de grootste rem voor het toepassen van die techniek het gebrek aan aangepaste zaaimachines. Vandaag kunnen alle constructeurs van bietenzaaimachines een min of meer geavanceerde aangepaste zaaimachine leveren. De bieten-telers, steeds op zoek naar besparingen en meer en meer bekommerd om het milieu, waren snel geïnteresseerd in ploegloze teelttechnieken. Momenteel zijn er enkele landbouwbedrijven die al meer dan 10 jaar ploegloos telen", aldus Jean-Pierre Vandergeten.

Vlag dekt brede lading

Volgens de KBIVB-onderzoeker bestaat er momenteel een grote verwarring en worden talrijke termen gebruikt om de ploegloze teelttechnieken te kwalificeren. Volgende technieken kunnen bij de bieten-teelt toegepast worden:

- Het vervangen van het ploegen.

In dit geval wordt uitsluitend het ploegen vervangen door een niet-kerende bodembewerking. De andere bodembewerkingen worden behouden. De bedoeling is de organische stof aan de oppervlakte te concentreren. De techniek omvat: het hakselen van het stro (facultatief), het ontstoppen, het losbreken van de bodem, het klaarmaken van het zaaibed en de klassieke zaai.

- Zaai in bodembedekker of in mulch. Men behoudt teeltresten of een afgestorven bodembedekker op het bodemoppervlak om de bodem te beschermen. De bedoeling is de grond tegen erosie te beschermen, de stikstofuitspoeling te beperken en het gehalte aan organische stof in de bodem te verhogen. De techniek omvat: het ontstoppen, het losbreken van de bodem, de zaai van een bodembedekker, het vernieti-

gen van de bodembedekker en het onkruid, het klaarmaken van het zaaibed (facultatief) en de zaai.

- Vereenvoudigde teelttechnieken. Die beogen een afname van het aantal 'doorgangen' ten opzichte van het ploegen. De bedoeling is de kosten te verminderen en de bodem tegen erosie te beschermen. De teelttechniek omvat: het ontstoppen, de zaai van een bodembedekker (facultatief), het klaarmaken van het zaaibed (facultatief) en de directe zaai.

Met vallen en opstaan

De overgang van een systeem met ploegen naar een ploegloos systeem is de eerste jaren soms ontmoedigend. Het duurt enkele jaren alvorens de grond een ander evenwicht bereikt en men met deze nieuwe teelttechniek in zijn bedrijf vertrouwd is geraakt.

"Ploegloze teelttechnieken vormen een landbouwkundige ontwikkeling op middellange en lange termijn. Over elke handeling moet nagedacht worden en regelmatig moeten er bodemprofielen worden gemaakt. De waarneming van de bodem en

de machine en de bewerking diepte kan de intensiteit van de bodembewerking sterk variëren. Zo kan een cultivator de grond tot een diepte van 40 cm lostrekken, terwijl met een traagdraaiende rotoreg de bewerking kan beperkt worden tot de bovenste 5 cm. Ook bij niet-kerende bodembewerking kan het gebruik van een specifieke machine voor directe inzaai noodzakelijk zijn, indien de gewasresten de werking van een klassieke zaaimachine bemoeilijken.

En de winnaar is...

"De bedoeling van de demodag was de sterke en minder sterke punten van de verschillende machines toe te lichten. Er wordt een groot gamma van machines aangeboden, en het is belangrijk de keuze zeer goed af te wegen. De beste keuze kan je slechts maken als je rekening houdt met onder meer het type grond, de teelt en de gewenste bewerking", aldus Ovide Standaert, landbouwvoorlichter en presentator van dienst tijdens de demodag.

In de meeste gevallen is het losbreken van de grond juist onder de ploegzool een noodzaak.

van de wortelontwikkeling is essentieel. Ploegloze teelttechnieken zijn niet noodzakelijk synoniem met kostenbesparing. Zij vereisen aangepast materiaal en een hoog technisch niveau. Maar indien goed toegepast, laten ze toe om een goede opbrengst te behouden en tegelijkertijd de bodem effectief te beschermen tegen erosie", besluit Jean-Pierre Vandergeten.

Inlichtingen :

Jean-Pierre Vandergeten, Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet vzw (KBIVB), Molenstraat 45, 3300 Tienen, tel. 016-78 19 40, website: www.kbivb.be

Gingelom, Sint-Truiden, Nieuwerkerken, Geetbets, Herk-de-Stad en de Watering van Sint-Truiden kennen geen grenzen in de erosiebestrijding

In 2002 zijn de gemeenten Gingelom, Sint-Truiden, Nieuwerkerken, Geetbets, Herk-de-Stad en de Watering van Sint-Truiden gestart met de gezamenlijke opmaak van het duurzaam lokaal waterplan. Dat waterplan integreert o.a. het gemeentelijk erosiebestrijdingsplan en het waterhuishoudingsplan, en maakt een geïntegreerde en planmatige aanpak van de water- en modderproblemen in het stroomgebied van de Melsterbeek mogelijk. Eind 2004 moeten de plannen klaar zijn. Bovendien coördineert het samenwerkingsverband ook de verschillende erosiebestrijdingsinitiatieven in deze gemeenten. We hadden een gesprek met Miel Londo (schepen van Sint-Truiden) en Charly Moyaerts (burgemeester van Gingelom), respectievelijk voorzitter en secretaris van de Interbestuurlijke Samenwerking Land & Water, over de aanpak van de erosiebestrijding in hun regio.

Waarom een grensoverschrijdende aanpak?

De vraag vanuit verschillende hoeken naar concrete maatregelen om de water- en modderproblemen op te lossen was groot. Omdat het al snel duidelijk was dat oorzaak en gevolg niet altijd in dezelfde gemeente zijn gesitueerd, hebben de vijf gemeenten en de Watering van Sint-Truiden beslist om de problematiek gezamenlijk en brongericht aan te pakken. De problemen pakken we aan van boven naar beneden, niet omgekeerd. Stroomafwaarts gelegen gemeenten kunnen zo mee profiteren van ingrepen in de stroomopwaarts gelegen gemeenten.

Doen jullie alles zelf?

Inderdaad, van in het begin heeft de samenwerking beslist om alles in eigen beheer uit te voeren. We kennen de lokale situatie als geen ander en bovendien staan we zeer dicht bij de bevolking. Een klein team, bestaande uit een erosiedeskundige en experts van de watering aangevuld met medewerkers uit elke gemeente, staan in voor de realisatie van de erosiebestrijdingsinitiatieven en de opmaak van het gemeentegrensoverschrijdende erosiebestrijdingsplan. Zo blijft de opgedane kennis en expertise in eigen huis.

Hoe krijgen jullie het gedaan?

Op basis van de expertise en terreinkennis van onze deskundigen zoeken we naar geschikte locaties in het landbouwgebied waar bodemerosie via kleinschalige ingrepen kan worden beperkt. De ingrepen gaan van bufferende en vertragende grasstroken, stroomdammen, erosiepoelen, aarddammen met verstevigde overlaatsconstructie, kleine bufferbekkentjes, en buffergrachten tot de introductie van technieken van minimale bodembewerking. Intens overleg met landbouwers en eigenaars leert welke ingrepen haalbaar zijn. Dat overleg is essentieel, want zo creëren we een vertrouwensrelatie met de betrokkenen. Met de landbouwers wordt vervolgens een overeenkomst gesloten voor 20 jaar en met de eigenaars een recht van opstal. Het team van experts maakt de technische ontwerpen op, en ook de overeenkomsten, stedenbouwkundige aanvragen en aanbestedings- en subsidiedossiers.

Wat is er tot nu toe gerealiseerd?

De voorbije jaren hebben we in onze regio ongeveer 120 grasbufferstroken aangelegd met een totale oppervlakte van ongeveer 25 ha. Daarnaast zijn er 35 aarden damconstructies en 7 kleine bufferbekkentjes aangelegd. Dat is in belangrijke mate de verdienste van de deelnemende landbouwers en de eigenaars. We denken dat we aardig in onze opzet geslaagd zijn. Het werk is echter zeker nog niet af. Momenteel experimenteren we ook met grasgangen dwars door het perceel en met technieken van minimale bodembewerking. Het gemeentegrensoverschrijdend erosiebestrijdingsplan voorziet bovendien nog in heel wat bijkomende grasbufferstroken, grasgangen, damconstructies...

Wat kost dat allemaal en wie financiert het?

De totale kostprijs van de erosiebestrijdingswerken en de vergoedingen voor landbouwers en eigenaars is momenteel, voor de gemeenten in onze samenwerking, opgelopen tot ongeveer 2,5 miljoen euro. Natuurlijk kunnen de gemeenten dit niet zelf betalen.

Gelukkig subsidieert het Vlaamse Gewest 75 % van de totale kosten (zowel van de werken als van de vergoedingen). In bepaalde gevallen komt de provincie Limburg ook nog eens tussen voor ongeveer 15 % (enkel voor de werken). Het resterende bedrag is finaal voor rekening van de gemeenten.

Werkt het? En hoe reageren bevolking en landbouwers op de kleinschalige erosiebestrijdingsmaatregelen?

De resultaten zijn zeer goed. In de voorbije zomerperiode stelden enkele hevige onweders de gerealiseerde ingrepen voor het eerst echt op de proef. Samen met de universiteiten van Leuven en Louvain-la-Neuve deed de Watering van Sint-Truiden metingen op het terrein. We spraken ook met landbouwers en bewoners. Daaruit bleek dat onze erosie-

Hoe ziet de toekomst eruit?

Maatregelen er inderdaad voor zorgen dat er veel minder water en modder naar de woonkernen stromen. Met een aarden dam wordt bijvoorbeeld 40 tot 50 % van de modder opgevangen. De grasbufferzones houden de bodem vast en vertragen het afstromende water waardoor de piekafvoeren vanuit het landbouwgebied naar de dorpen sterk worden beperkt. Zowel de inwoners als de deelnemende landbouwers zijn overtuigd van het nut van de uitgevoerde ingrepen. Woonkernen die tot voor kort werden omschreven als 'teisterdorpen voor water- en modderrellen' zijn deze zomer voor het eerst grotendeels gespaard gebleven. Dit tot grote tevredenheid van de inwoners en lokale overheden. Iedereen is het er over eens, het werkt!

Is het probleem nu opgelost? Zijn er nieuwe uitdagingen?

Omdat de probleemgebieden in onze gemeenten zo talrijk

zijn, hebben we totnogtoe enkel in de meest urgente gebieden ingrepen uitgevoerd. Op basis van ons erosiebestrijdingsplan willen we de komende jaren de andere probleemgebieden aanpakken. Er zijn dus zeker bijkomende inspanningen noodzakelijk. Jammer genoeg merken we dat voor vele gebieden in Sint-Truiden en Gingelom het aaneengesloten areaal van zomergeteelden nog toeneemt. Bovendien is er nog steeds een tendens naar grotere gebruiksperecelen. Daarnaast stelt zich de praktische vraag wat er moet gebeuren met de modder die we opvangen.

Hoe ziet de toekomst eruit?

We zijn er van overtuigd dat we goed bezig zijn en dat op termijn steeds meer landbouwers erosiebeperkende maatregelen zullen nemen. De beste methode om de landbouwers te overtuigen van het nut van erosiepreventie en -bestrijding is het zichtbaar maken van de resultaten: "eerst zien, en dan geloven...". De aanpak van de erosieproblemen zal verder gebeuren binnen een integrale benadering van het land- en waterbeheer. De strijd tegen water- en modderoverlast is nu het bindmiddel van onze samenwerking, maar een evenwichtig watersysteem moet het uiteindelijke doel zijn.

Inlichtingen :

Karel Vandaele, Jo Lammens en Peter Priemen, Interbestuurlijke Samenwerking Land & Water, Minderbroederstraat 16, 3800 Sint-Truiden, tel. 011-68 36 62, e-mail: info@samwerking-land-en-water.be

Demonstratieve proef met links de rechtstreekse inzaai in een afgestorven groenbedekker en rechts de zaai na een oppervlakkige bodembewerking.

WaTEM/SEDEM model versus STM-3D model

In opdracht van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap voerde de K.U.Leuven simulatieberekeningen uit om de effectiviteit van erosiebestrijdingsmaatregelen te begroten.

Door de invoerparameters in de gebruikte modellen aan te passen, kan men modelmatig de invloed van erosiebestrijdingsmaatregelen op bodemverlieshoeveelheden en op de reductie van de sedimentaanvoer naar waterlopen berekenen. Een belangrijk verschil tussen de twee modellen is de temporele resolutie: het WaTEM/SEDEM model berekent langetermijngemiddelden, terwijl het STM-3D model werkt met individuele regenbuien.

Zo werd de effectiviteit van talrijke erosiebestrijdingsmaatregelen berekend, gaande van grasstroken op percelen en langs waterlopen tot gebiedsdekkende maatregelen, zoals groenbedekking, minimale bodembewerking en braaklegging

van de meest erosiegevoelige percelen. Het niet-kerend bewerken of direct inzaaien van het hoofdgewas in de resten van de vorige oogst of van de afgestorven groenbedekker blijkt een zeer effectieve maatregel. Hier is reeds een reductie van het bodemverlies met ca. 18 % mogelijk als de 10 % meest erosiegevoelige percelen op die manier worden bewerkt.

Een meer uitgebreide versie van dit artikel vindt u op www.vlaanderen.be/bodemerosie.

Inlichtingen:

Voor bijkomende inlichtingen kan u terecht bij Katleen Gillijns, K.U.Leuven (tel. 016-32 64 14, e-mail: katleen.gillijns@geo.kuleuven.ac.be).

Organische stof: om over na te denken

De leem- en zandleembodems met een gering humusgehalte zijn het gevoeligst voor bodemdegradatie. Preventie van bodemerosie begint dan ook bij het verbeteren van de bo-

demstructuur. Een goede bodemstructuur laat meer en sneller water infiltreren. De bodemdeeltjes worden ook minder snel losgemaakt en verplaatst. Voor een stabiele

kruimelstructuur is een hoog gehalte stabiele organische stof in de bodem onontbeerlijk. Humus is samen met klei het belangrijkste bindmiddel tussen bodemdeeltjes. Meer organisch materiaal levert een betere structuurstabiliteit en dus een hogere weerstand tegen erosie.

Analysesresultaten van landbouwgronden tonen aan dat heel wat gronden lage gehalten aan organische stof hebben. Vergelijking met voorgaande jaren wijst bovendien op een verder neergaande trend. Die trend moet gestopt worden om ook de bodemdegradatie tegen te houden.

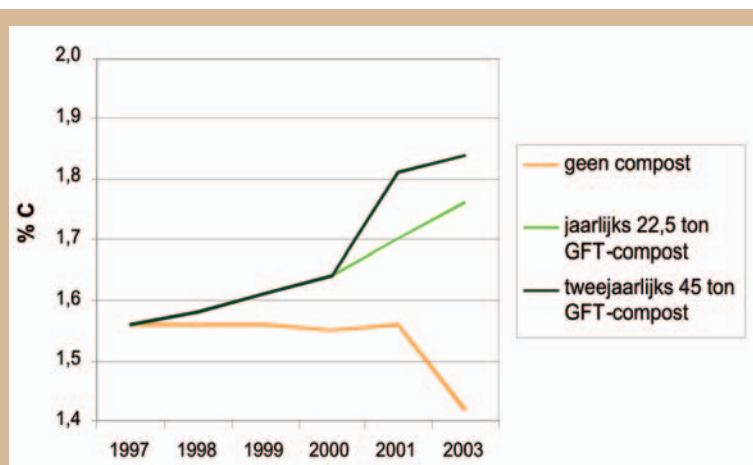
Bodemverbetering met stabiele organische stof

Een aangepaste bodemverbetering bevordert de structuur-

stabiliteit van de bodem. Om de afbraak van organisch materiaal te compenseren, moet de landbouwer regelmatig voldoende vers organisch materiaal toevoegen. Wil hij het organische stofgehalte in de bodem verhogen, dan moet hij extra materiaal toevoegen. Compost, die voor het merendeel stabiele, traag afbrekende organische stof bevat, is daarvoor heel geschikt. Uit een bemestingsproef met mengmest, compost en minerale meststof blijkt dat het percentage koolstof (% C) bij composttoediening zeer gunstig evolueert.

In 7 jaar is het % C met 0,2 à 0,3 % gestegen (Figuur 1). Compost is humusrijk en nutriëntenarm. Bovendien komen de nutriënten slechts zeer langzaam vrij. Compost optimaliseert ook de zuurtegraad (pH) van de bodem en stimuleert de bodemflora en -fauna.

Simulaties van de Bodemkundige Dienst van België tonen aan dat de combinatie van compost, drijfmest en minerale mest de mogelijkheid biedt om het gehalte organische stof in de bodem te verhogen (Figuur 2), terwijl dat met enkel dierlijke mest, minerale mest en groenbemesting niet mogelijk is.

Figuur 1. Evolutie van het gehalte organische koolstof bij bemesting met verschillende dosissen compost. (Onderzoeksproject 'Gebruik en werking van GFT-compost in de teelt van maïs')

Colofon

Samenstelling en redactie:

Afdeling Land

Werken verder mee aan dit nummer:

Petra Deproost, Marnix De Vrieze, Katleen Gillijns, Ronald Grobden, Diana Leuci, Norbert Leyman, Hari Neven, Martien Swerts, Elke Vandaele, Karel Vandaele, Liesbeth Vandekerckhove, Willy Vandenberg en Jean-Pierre Vandergeten.

Fotografie:

Ronald Grobden, Karel Vandaele, Willy Vandenberg, Jean-Pierre Vandergeten

Verantwoordelijke uitgever:

Jean-Pierre Heirman
Directeur-generaal
AMINAL
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 Brussel

Lay-out en druk:

Geers Offset nv, Oostakker

Oplage:

3.000 exemplaren op milieuvriendelijk papier

De infokrant kan gratis ontvangen worden na aanvraag bij de Vlaamse Infolijn (tel. 0800-3 02 01 of via www.vlaanderen.be) of bij afdeling Land

Meer informatie:

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Land
Wetstraat 34-36
1040 Brussel
Tel.: 02-553 21 86
Fax: 02-553 21 85
E-mail: land@lin.vlaanderen.be

De afdeling Land maakt deel uit van de administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL)

Beheersovereenkomsten erosiebestrijding op 8/9/2004 in het Belgisch Staatsblad

Sinds 18 september 2004 kan elke landbouwer die gronden bewerkt in een erosiegevoelig gebied een 5-jarige beheersovereenkomst sluiten met de Vlaamse Landmaatschappij. De beheersovereenkomst erosiebestrijding bestaat uit de volgende beheerspakketten:

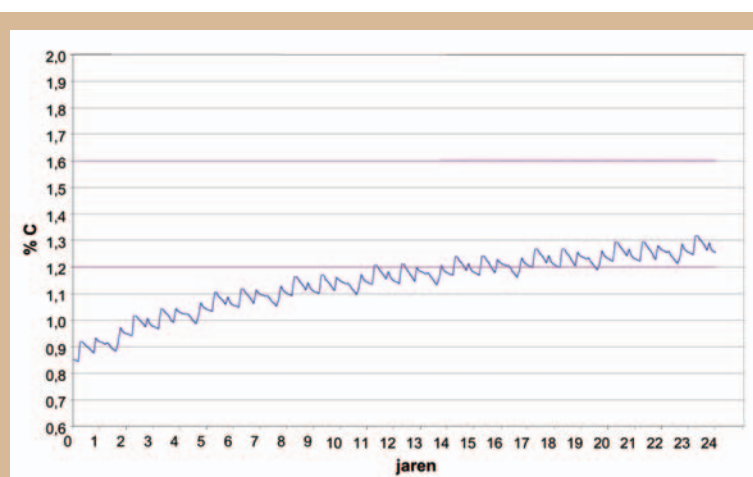
- aanleg grasbufferstroken;
- aanleg grasgangen;
- aanleg en onderhoud dam met erosiepoel;
- niet-kerende bodembewerking;
- directe inzaai (geen bodembewerking).

In de praktijk zullen de eerste beheersovereenkomsten voor erosiebestrijding aanvangen op 1 april 2005. Voor vier van de vijf beheerspakketten kan de beheersovereenkomst starten op 1 april, 1 juli, 1 oktober of 1 januari.

Er is één uitzondering. Een beheersovereenkomst voor directe inzaai kan enkel beginnen op 1 juli. Op die datum staat er doorgaans een teelt op het veld. Dat is belangrijk omdat de landbouwer elk jaar kan kiezen op welk perceel hij geen bodembewerking zal toepassen.

Inlichtingen :

Voor bijkomende inlichtingen kan u terecht bij de afdeling Land (tel. 02-553 21 97, e-mail: kato.mennens@lin.vlaanderen.be) en de Vlaamse Landmaatschappij (tel. 02-543 73 02, e-mail: maarten.stieperaere@vlm.be).

Figuur 2. Leembodem met akkerbouwrotatie. Jaarlijkse bemesting: 20 ton/ha groencompost, 9 ton/ha varkensdrijfmest en 75 kg minerale stikstof/ha. (Simulatie van de Bodemkundige Dienst van België)

Inlichtingen :

Elke Vandaele, Vlaamse Compostorganisatie vzw (Vlaco), Kan. De Deckerstraat 37, 2800 Mechelen, tel. 015-45 13 70, website: www.compost.be

Een eigen kijk op compost

"Binnen de huidige mestwetgeving (MAP) is het zeer moeilijk om voldoende organische stof toe te dienen onder de vorm van compost. Het MAP houdt rekening met de totale hoeveelheid stikstof en fosfor, maar het belang van stabiele organische stof mag niet uit het oog worden verloren. Het overgrote deel van de stikstof uit compost wordt in de bodem vastgelegd in de humusvoorraad. Brengen we op een perceel de hoeveelheid compost aan die nodig is om het organische stofgehalte in de bodem te verhogen, dan zullen we volgens de MAP-berekening te veel stikstof toedienen, terwijl in werkelijkheid de voorziening in dit voedingselement

voor het gewas onvoldoende is. Op gronden arm aan organische stof moeten we compost veeleer als bodemverbeteraar dan als meststof beschouwen. Afwachten dus of het aangekondigde nieuwe mestdecreet hier verandering in brengt", aldus Elke Vandaele, marketing en communicatie, Vlaamse Compostorganisatie vzw.

Wil u ook uw eigen mening kwijt over een onderwerp dat verband houdt met erosie? Neem dan contact met de afdeling Land (tel. 02-553 21 86).

We houden een plaatsje vrij voor u in onze volgende krant.